

ВИСНОВОК
ПРО НАУКОВУ НОВИЗНУ, ТЕОРЕТИЧНЕ ТА ПРАКТИЧНЕ
ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ
Усенко Дар'ї Володимирівни
«ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНДАРТУ
ФІТНЕС-КОНСУЛЬТАНТА» на здобуття ступеня доктора філософії в
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт

Комісія, створена згідно з рішенням Вченої ради Національного університету фізичного виховання і спорту України від 31 травня 2021 року (протокол № 10) «Про проведення експертизи дисертаційної роботи на здобуття ступеня доктора філософії», введеним в дію наказом ректора від 31.05.2021 р. № 167-заг., у складі: завідувача кафедри здоров'я, фітнесу та рекреації, доктора наук з фізичного виховання та спорту, професора Андрєєвої О. В. (голова) та рецензентів: доктора педагогічних наук, доцента Василенко М. М. та доктора наук з фізичного виховання і спорту, професора Андрєєвої О. В., проаналізувала результати та повноту виконання здобувачем ступеня доктора філософії, аспірантом кафедри здоров'я, фітнесу та рекреації Усенко Дар'єю Володимирівною освітньо-наукової програми, індивідуального плану наукових досліджень, ознайомила з текстом дисертації та опублікованими науковими статтями і тезами за напрямом дисертації, Актом метрологічної експертизи № 001-08/21 від 16 червня 2021 року, а також заслухала доповідь основних положень дисертаційної роботи здобувача у вигляді презентації на фаховому семінарі та відповіді здобувача на запитання учасників фахового семінару.

Актуальність теми дисертації. Актуальність теми не викликає сумнівів з огляду на науковий інтерес до функціонування сфери оздоровчого фітнесу у світі та в Україні, до підготовки висококваліфікованих фахівців для роботи зі споживачами фітнес-послуг. Запит на висококваліфікованих, компетентних фахівців є одним із сталих світових трендів розвитку глобальної системи оздоровчого фітнесу. В той же час проблемним є формування сучасних вимог до персоналу. Актуальність питання розробки професійних стандартів для фахівців різних галузей визнається на

загальнодержавному рівні та відповідає світовим тенденціям. Однак, досвід практичної роботи з розробки таких стандартів для фахівців сфери оздоровчого фітнесу є обмеженим та потребує додаткового опрацювання й обґрунтування. Це повністю відповідає пріоритетам державної соціальної політики щодо підвищення рівня залучення співгромадян до рухової активності та європейським принципам оздоровлення населення, що спрямовані на підвищення спроможності в реалізації фізкультурно-оздоровчих інтересів.

Представлена до розгляду дисертаційна робота Усенко Д. В. саме спрямована на теоретичне та практичне вирішення викладених вище питань.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Роботу виконано на кафедрі здоров'я, фітнесу та рекреації Національного університету фізичного виховання і спорту України, відповідно до Плану НДР НУФВСУ за темами «Теоретико-методологічні засади оздоровчо-рекреаційної рухової активності різних груп населення» (номер держреєстрації 0116U001630) та «Теоретичні та технологічні засади оздоровчо-рекреаційної рухової активності та здорового способу життя різних груп населення» (номер держреєстрації 0121U107534), керівники – д.фіз.вих., професор Дутчак М. В.; д.фіз.вих., професор Андрєєва О. В.

Наукова новизна одержаних наукових результатів визначається такими положеннями: уперше науково обґрунтовано модель формування професійного стандарту фітнес-консультанта в Україні, що ґрунтується на сучасних науково-практичних підходах, вітчизняних нормативно-правових актах і передовому міжнародному досвіді та включає підготовчий, проєктний, контрольно-корегуючий блоки; уперше розроблено проєкт професійного стандарту фітнес-консультанта, що містить визначені структурні елементи та характеристики його трудових функцій, дій, загальних та спеціальних компетентностей з урахуванням вітчизняних особливостей розвитку системи оздоровчого фітнесу; уперше визначено високу ступінь затребуваності професії фітнес-консультанта в Україні споживачами фітнес-послуг та роботодавцями системи оздоровчого фітнесу,

достатній рівень готовності фітнес-персоналу до виконання трудових функцій фітнес-консультанта, а також чинники, що стримують впровадження відповідної професії в умовах вітчизняної системи оздоровчого фітнесу; доповнено наукові знання з визначення змісту та назви професії фітнес-консультанта та стандартизації професійної діяльності фахівців з оздоровчого фітнесу; набули подальшого розвитку теоретичні положення про спосіб життя та формування мотивації користувачів фітнес-послуг.

Теоретичне значення отриманих результатів. Отримані у роботі результати дозволили зробити вагомий внесок у вирішення проблеми належного кадрового забезпечення сфери оздоровчого фітнесу, обґрунтувати затребуваність нової професії «фітнес-консультант» в Україні, її зміст та здійснити спробу стандартизації трудових функцій, дій і компетентностей відповідних фахівців.

Беручи до уваги значення представленого дисертаційного дослідження, робота може стати основою для подальшого розгляду вказаної проблематики, в той самий час окреслені теоретичні положення та практичні результати експериментальних досліджень впроваджені в освітній процес закладів вищої освіти та практичну діяльність фітнес-центрів.

Практична значущість дослідження полягає у впровадженні сформульованих наукових положень та висновків у діяльність суб'єктів вітчизняної системи оздоровчого фітнесу та у процес підготовки майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту. Використання отриманих результатів дослідження сприяє підвищенню ефективності професійної діяльності фітнес-консультанта з виявлення та задоволення оздоровчих потреб та інтересів споживачів фітнес-послуг, формування їх мотивації до зміцнення здоров'я та ведення здорового способу життя.

Матеріали дисертаційної роботи впроваджено у практичну діяльність мережі фітнес-клубів «Спорт Ленд» та інформаційно-аналітичної платформи «FitnessConnectUA», а також використано для удосконалення змісту навчальних дисциплін з підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів за спеціальністю 017

Фізична культура і спорт Національного університету фізичного виховання і спорту України (НУФВСУ) та Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, що підтверджено відповідними актами.

Ступінь обґрунтованості і достовірності положень та висновків, сформульованих у дисертації.

Положення та висновки дисертаційної роботи науково обґрунтовані та достовірні, що забезпечується потужною теоретичною базою; підтверджується всебічним і глибоким аналізом численних літературних джерел, системним аналізом професійного сегменту ринку праці фітнес-консультанта в Україні, комплексом методів і прийомів наукового дослідження, адекватних цілям і завданням, поставленим автором дисертації; широким обговоренням одержаних результатів і висновків з науковцями, практиками та експертами.

До найбільш істотних наукових положень, що містять новизну, вирішення нових наукових завдань, які виносяться на захист, належить: обґрунтування моделі формування професійного стандарту фітнес-консультанта в Україні; розроблення проєкту цього стандарту, що містить визначені структурні елементи та характеристики його трудових функцій, дій, компетентностей з урахуванням вітчизняних особливостей розвитку системи оздоровчого фітнесу; визначення високого ступеня затребуваності професії фітнес-консультант в Україні споживачами фітнес-послуг та роботодавцями системи оздоровчого фітнесу тощо.

Дисертаційна робота Д. В. Усенко оформлена за загальноприйнятою схемою і складається з анотації, вступу, п'яти розділів власних досліджень та їх аналізу, висновків, списку використаних джерел (216) і додатків. Дисертація викладена на 271 сторінці. Робота містить 8 таблиць і 19 рисунків.

Дослідження Д. В. Усенко відрізняє глибокий аналіз вітчизняних і зарубіжних наукових досліджень та практичних надбань з проблематики стандартизації професійної діяльності фітнес-консультанта, дефініції дослідження, змісту професійних стандартів фітнес-консультанта в

Європейському Союзу, Великій Британії та США. Слід відзначити, що дисертантом у першому розділі «Сучасна проблематика стандартизації професійної діяльності фітнес-консультанта» було складено дискусійну основу для вирішення поставлених у дисертації завдань.

У другому розділі роботи «Методи та організація дослідження» надано детальний опис методів і організації дослідження. Авторкою були використані як загальнонаукові, так і специфічні методи дослідження, основними серед яких є теоретичний аналіз наукової літератури, передового зарубіжного та вітчизняного досвіду, структурно-функціональний аналіз, анкетне опитування, експертне оцінювання, соціальне моделювання, тестування та методи математичної статистики.

У третьому розділі «Діяльність фітнес-консультантів в Україні: затребуваність професії та готовність фітнес-персоналу» здобувачка отримала абсолютно нові дані про низьку поінформованість споживачів щодо трудових функцій, змісту діяльності та компетентностей фітнес-консультанта; виявлена доцільність впровадження професії фітнес-консультантів з позиції роботодавців. Разом з тим, зроблено висновок, що рівень знань фахівців з оздоровчого фітнесу відповідає основним вимогам до здійснення вказаної професійної діяльності.

Отримані результати довели актуальність та теоретичну й практичну значимість обраної дисертанткою теми дослідження.

У четвертому розділі «Модель формування професійного стандарту фітнес-консультанта: обґрунтування та реалізація» авторка ґрунтовно аналізує науково-практичні підходи та сучасні тенденції стандартизації професійної діяльності фітнес-консультанта у міжнародному та вітчизняному дискурсі. Це дозволило автору розробити модель формування професійного стандарту фітнес-консультанта та проєкт професійного стандарту фітнес-консультанта. За підсумками проведеної дослідницької роботи (експертне оцінювання) сформований кінцевий перелік трудових функцій, відповідних дій та професійних компетентностей фітнес-консультанта. Важливо відзначити, що під час оцінки валідності проєкту стандарту було встановлено

високий ступінь відповідності зазначеної прогнозової моделі, в тому числі за критерієм пов'язаності об'єкта із зовнішнім середовищем.

У п'ятому розділі «Аналіз та узагальнення результатів дослідження» проведено аналіз та узагальнення отриманих результатів та розкриття його наукової та практичної новизни через призму досліджень інших авторів.

Отримані автором результати у повній мірі розкривають положення наукової новизни та є значним науковим доробком у теорії оздоровчо-рекреаційної рухової активності. На основі виконання поставлених у роботі завдань і отриманих результатів автор формулює висновки, які узгоджуються з даними, наведеними в основних розділах роботи, і дозволяють судити про ступінь виконання поставлених завдань і досягнення мети роботи. Достовірність результатів базується на достатній кількості матеріалу, адекватних та інформативних методах дослідження.

Роботу виконано на належному рівні, вона є цілісною та завершеною, відповідає напрямку досліджень спеціальності 017 Фізична культура і спорт.

У цілому, за змістом дисертаційної роботи, слід зазначити її чітку, логічну побудову, яка повністю відображає шляхи досягнення сформульованих автором цілей і виконання заявлених завдань.

Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих працях. Основні положення дисертації викладені в 3 наукових працях, з яких 2 статті опубліковано у фаховому виданні України (включено до міжнародної наукометричної бази), 1 стаття у фаховому зарубіжному виданні (Румунія), що входить до міжнародної наукометричної бази Scopus, та в 4 публікаціях апробаційного характеру.

Конкретний особистий внесок дисертанта в одержання наукових результатів, що виносяться на захист. Мету та завдання дослідження було сформульовано із науковим керівником. Автором самостійно проаналізовано літературні посилання, передовий досвід. Також здобувач самостійно обґрунтувала модель формування професійного стандарту фітнес-консультанта в Україні, проєкт професійного стандарту діяльності фітнес-консультанта, провела статистичну обробку матеріалу, проаналізувала

отримані результати. Усі розділи власних досліджень, висновки та аналіз отриманих результатів дисертації оформлені авторкою самостійно. Здобувачем сформульовано висновки, які повністю відповідають поставленим завданням. Дисертантом підготовлено матеріали для наукових публікацій та для впровадження наукових розробок.

Апробація результатів дисертації. Відповідно до рішення Вченої ради Національного університету фізичного виховання і спорту України від 31 травня 2021 року (протокол № 10) «Про проведення експертизи дисертаційної роботи на здобуття ступеня доктора філософії», введеного в дію наказом ректора від 31.05.2021 р. № 167-заг., фаховий семінар з попередньої експертизи дисертації відбувся 25 червня 2021 року на кафедрі здоров'я, фітнесу та рекреації під головуванням завідувача кафедри здоров'я, фітнесу та рекреації, д.фіз.вих., професора Андрєєвої О. В. та рецензентів (д.фіз.вих., професора Андрєєвої О. В., д.пед.н., доцента Василенко М.М.), а також запрошених науково-педагогічних працівників кафедри здоров'я, фітнесу та рекреації Національного університету фізичного виховання і спорту України Міністерства освіти і науки України.

Недоліки дисертації щодо її змісту та оформлення.

Дисертаційна робота Усенко Дар'ї Володимирівни «Формування професійного стандарту фітнес-консультанта» є закінченим науковим дослідженням, у якому отримані нові наукові результати. Принципових зауважень щодо дисертації немає, окремі незначні помилки та дискусійні питання не зменшують загальну цінність дисертації.

Відповідність дисертації вимогам, що пред'являються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії. Дисертаційна робота Усенко Дар'ї Володимирівни «Формування професійного стандарту фітнес-консультанта» (науковий керівник – д.фіз.вих., професор Дутчак М. В.) є закінченою науково-дослідною роботою, яка містить нове вирішення актуального наукового завдання обґрунтування моделі формування професійного стандарту фітнес-консультанта в Україні. За оформленням і

структурою дисертаційна робота відповідає основним вимогам, представленим до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії.

ВИСНОВОК

Розглянувши дисертацію Усенко Дар'ї Володимирівни «Формування професійного стандарту фітнес-консультанта» та наукові публікації за темою дисертації, визначивши особистий внесок у всіх зарахованих за темою дисертації наукових публікаціях, опублікованих із співавторами (додаток 1), а також за результатами попередньої експертизи (фахового семінару), вважаємо, що робота є актуальною, являє собою повністю закінчену наукову працю, проведену із застосуванням сучасних методів досліджень, має наукову новизну, практичне значення, адекватна поставленій меті та містить висновки, які відповідають завданням. У роботі відсутні порушення академічної доброчесності та враховано зауваження, викладені в Акті метрологічної експертизи № 001-08/21 від 16 червня 2021 року. Дисертаційна робота є кваліфікаційною науковою працею, яка виконана здобувачем особисто, відповідає спеціальності 017 Фізична культура і спорт, вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40 (із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31 травня 2019 року) та вимогам Тимчасового порядку присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 року № 167 (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 979 від 21.10.2020 та № 608 від 09.06.2021), та може бути рекомендована до офіційного захисту в спеціалізованій вченій раді.

Комісія рекомендує ректору НУФВСУ порушити клопотання перед Міністерством освіти і науки України про утворення спеціалізованої вченої ради для розгляду та проведення разового захисту дисертації Усенко Дар'ї Володимирівни у складі:

Голова спеціалізованої вченої ради: Кашуба Віталій Олександрович, завідувач кафедри біомеханіки та спортивної метрології Національного університету фізичного виховання і спорту України, доктор наук з фізичного

виховання та спорту, професор, м. Київ.

Рецензент: Андрєєва Олена Валеріївна, завідувач кафедри здоров'я, фітнесу та рекреації Національного університету фізичного виховання і спорту України, доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор, м. Київ.

Рецензент: Василенко Марина Миколаївна, професор кафедри здоров'я, фітнесу та рекреації Національного університету фізичного виховання і спорту України, доктор педагогічних наук, доцент, м. Київ.

Опонент: Чеховська Любов Ярославівна, професор кафедри фітнесу та рекреації Львівського державного університету імені Івана Боберського, доктор наук з фізичного виховання та спорту, доцент, м. Львів.

Опонент: Путятіна Галина Миколаївна, проректор з науково-педагогічної роботи Харківської державної академії фізичної культури, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, м. Харків.

Голова комісії та фахового семінару з попередньої експертизи дисертації,
завідувач кафедри здоров'я,
фітнесу та рекреації НУФВСУ,
д.фіз.вих., професор

О. В. Андрєєва

Рецензенти:

завідувач кафедри здоров'я,
фітнесу та рекреації НУФВСУ:
д.фіз.вих., професор

О. В. Андрєєва

професор кафедри здоров'я,
фітнесу та рекреації НУФВСУ,
д.пед.н., доцент

М. М. Василенко

Підписи Андрєєвої О. В., Василенко М. М. засвідчую

Начальник відділу кадрів НУФВСУ

А. О. Степаненко

СПИСОК НАУКОВИХ ПУБЛІКАЦІЙ
УСЕНКО Дар'ї Володимирівни

***Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати
дисертації***

1. Усенко Д. Наукові підходи до стандартизації професійної діяльності фітнес-консультанта. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2019;2:73-9. Фахове видання України, яке включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus.

2. Усенко Д. Діяльність фітнес-консультанта в Україні: затребуваність та особливості професії. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2019;3:74-80. Фахове видання України, яке включено до міжнародної наукометричної бази IndexCopernicus.

3. Usenko D, Dutchak M, Potop V, Katerina U, Kurdybakha O. Scientific Substantiation of the Fitness Consultant's Professional Standard in Ukraine. Journal of Physical Education and Sport (JPES). 2019;19:2334-8. Фахове видання Румунії, яке включено до наукометричної бази Scopus. *Особистий внесок здобувача визначається безпосередньою участю в організації, проведенні та аналізі результатів дослідження, співавторів у систематизації отриманих результатів, здійсненні допомоги у теоретичному узагальненні отриманого матеріалу.*

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

1. Усенко ДВ. Характеристика професійної діяльності фітнес-консультанта. В: Молодь та олімпійський рух: зб. тез доповідей 12-ї Міжнар. наук.конф. молодих вчених [Інтернет]; 2019 Трав 17; Київ. Київ: НУФВСУ; 2019. с. 353-4. Доступно: https://unisport.edu.ua/sites/default/files/vseDocumenti/zbirnyk_tez_0.pdf

2. Усенко ДВ. Порівняльна характеристика змісту професійних стандартів фітнес-консультанта зарубіжних країн. В: Проблеми та перспективи розвитку вищої школи у ХХІ столітті: зб. тез виступів учасників

Міжнар. наук.-практ. конф. [Інтернет]; 2020 Жовт 15–16; Рівне. Рівне: РВЦ МEGУ ім. акад. С. Дем'янчука; 2020. с. 222-5. Доступно: <https://www.megu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/10/Zbirnyk-tez-2020-1.pdf>

3. Усенко Д. Теоретико-методичні підходи до формування професійного стандарту фітнес-консультанта. В: Оздоровчо-рекреаційна рухова активність у сучасному суспільстві: зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. [Інтернет]; 2020 Листоп 10; Чернівці. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т; 2020. с. 266-8. Доступно: <http://surl.li/afnry>

4. Усенко Д. Професійні компетентності фітнес-консультанта. В: Фізична культура, спорт і здоров'я: стан, проблеми та перспективи: зб. тез 20-ї Міжнар. наук.-практ. конф.; 2020 Груд 17–18; Харків. Харків: ХДАФК; 2020. с. 40-1.